

УДК 631.53.01:631.559

Оцінка сучасного стану насінництва в Україні

В. Г. Ситник

Український інститут експертизи сортів рослин, вул. Горіхуватський шлях, 15, м. Київ, 03041, Україна,
e-mail: svg_uiacr@ukr.net

Мета. Оцінити сучасний стан насінництва в Україні та виявити ключові виклики і загрози національним інтересам у сфері виробництва насіння. **Методи.** Аналіз законодавчої бази, економічних показників, статистичних даних, методи порівняння, узагальнення, логічного аналізу та експертного оцінювання. **Результати.** Насінництво є ключовою ланкою аграрного сектору, яке безпосередньо впливає на продуктивність сільськогосподарських культур та рівень продовольчої безпеки країни. Визначено, що система насінневого контролю в Україні функціонує на основі чинного законодавства, однак потребує подальшого вдосконалення. Зазначено, що важливим кроком є впровадження контрактної форми виробництва насіння, сертифікація, посилення контролю за якістю, боротьба з тіньовим ринком. Виявлено наявність низки проблем: 1) високий рівень імпорту насіння; 2) недосконалий механізм ринку сортів; 3) нестача інвестицій у селекційно-насінницькі програми; 4) сірий ринок насіння або так званий ринок білих мішків (риннок дешевого

насіння невідомих брендів). Підкреслено потребу в оновленні сортового складу, впровадженні перспективних сортів, створенні регіональних центрів з виробництва сертифікованого насіння та адаптації до вимог міжнародної торгівлі. **Висновки.** Для забезпечення ефективного функціонування галузі насінництва в Україні необхідно: 1) забезпечити широке впровадження вітчизняних сортів із високим генетичним потенціалом урожайності; 2) зміцнити систему сертифікації та державного контролю; 3) створити конкурентоспроможне середовище для національного насінництва; 4) посилити боротьбу з тіньовим ринком; 5) посилити наукове супроводження селекційних процесів; 6) стимулювати інвестування в галузь; 7) підтримати національну селекцію через програму державного замовлення та грантову підтримку; 8) гармонізувати національне законодавство з міжнародними стандартами. Комплексне вирішення зазначених завдань сприятиме підвищенню урожайності культур, зростанню експорту, розвитку селекції та формуванню національної насінневої безпеки.

Ключові слова: селекційна діяльність; насіння та садивний матеріал; сорт; насіннева безпека; стійкість; продовольча безпека.

Valerii Sytnyk
<https://orcid.org/0000-0003-2016-9228>